

Oslo Arbeiderparti

Vedtak på representantskapsmøtet 16. mars 2024

Sosialdemokrati - fordi vi trenger hverandre

Introduksjon

Arbeiderbevegelsen vokste fram i et klassesamfunn med nød, fattigdom og begrensa demokrati. Vår bevegelse ble til av nødvendighet og i kamp mot urettferdighet. Vi forsto at vi får til mer dersom vi går sammen og organiserer oss. Samfunnet skal formes av menneskene i det, ikke av markedskreftene eller av de med mest fra før. Ut av den brede folkebevegelsen vokste Arbeiderpartiets tro på fellesskapet og sosialdemokratiets grunnleggende verdier.

De neste tiårene står fellesskapet vårt foran store og krevende oppgaver vår bevegelse må ta lederansvaret for å håndtere.

Menneskeskapte klimaendringer og tap av naturmangfold truer eksistensgrunnlaget og naturmangfoldet vårt. Populistiske, nasjonalistiske og antidemokratiske bevegelser vinner makt verden over. Teknologiske framskritt og digitalisering gir store muligheter, men også utfordringer i arbeidslivet, for sikkerheten vår og kan føre til digitalt utenforskap. Velferdsstaten skal håndtere en befolkning som stadig blir eldre, økte forventninger og flere oppgaver, samtidig som det blir færre til å løse velferdsstatens oppgaver. En mer konfliktfylt verden, militær opprustning og mindre samarbeid svekker det globale fellesskapet og solidariteten på tvers av landegrenser. Dyrtid, prisstigning og høye renter bidrar til usikkerhet for framtida.

I møte med de store utfordringene som preger vår tid, kan det være lett å føle maktesløshet. Sosialdemokratiet skal og vil være det som gir folk håp og tro på at politikk nytter. Vårt svar er ikke økt individualisme, men sterkere fellesskap, felles ansvar og samarbeid. Det er selve håpet om at det er mulig å bygge en mer rettferdig, solidarisk og demokratisk fremtid. Å bygge et sterkere og moderne sosialdemokratisk samfunn er Arbeiderpartiets viktigste løfte for vår tid.

Våre grunnleggende verdier er bygget på:

Frihet

Sosialdemokratiets mål har alltid vært å gi økt frihet til alle mennesker, uavhengig av deres utgangspunkt. Da må makt, rikdom og ressurser fordeles slik at alle mennesker har de samme mulighetene til å leve sine liv i frihet. Det er sosialdemokratiets plikt å sikre grunnleggende demokratiske rettigheter som ytringsfrihet og organisasjonsfrihet. Alle mennesker skal i tillegg sikres friheten til å være den de er, mene hva de vil, tro på det de vil og elske hvem de vil. Ingen er fri før alle er fri.

Likhet

Alle mennesker er ulike, men likeverdige. I møte med velferdsstaten, demokratiet og rettsstaten skal alle mennesker behandles med samme, rettferdige utgangspunkt. Alle må sikres de grunnleggende kompetansene som er nødvendige for reell samfunnsdeltakelse og demokratiutøvelse i dagens og morgendagens samfunn, slik som språk og digitale ferdigheter. Ingen skal måtte stå med lua i hånda i møte med fellesskapet. Vår bevegelse har bygget et sikkerhetsnett og en rettssikkerhet som skal ivareta alle på like premisser. Et fellesskap hvor alle stiller likt, innebærer samtidig at vi alle bidrar og tar vår del av ansvaret.

Solidaritet

Arbeiderbevegelsens solidaritet er mer enn veldedighet til dem som trenger det mest. Vår solidaritet bygger på tanken om at alle mennesker er en del av et fellesskap med gjensidig avhengighet av hverandre. Solidariteten kjenner ingen landegrenser, klasser, eller generasjoner. At ingen faller utenfor er en del av vårt ansvar som et fellesskap. Kamp mot fattigdom, ulikhet og globale kriser er en felles kamp på tvers av nasjoner og institusjoner i verden.

Sosialdemokratiet i en ny tid

Vi må ta sosialdemokratiet inn i en ny tid. Det gjør vi gjennom å:

- Omfordele fellesskapets verdier

Vår økonomiske politikk er en blandingsøkonomi som sikrer at det både skapes og deles verdier i samfunnet vårt. Vi skal føre en politikk der det skapes flere arbeidsplasser, inntekter og verdier over hele landet, samtidig som vi i større grad må sikre en rettferdig fordeling av de samme verdiene. En grønn omstilling må inkludere satsning på nye, grønne arbeidsplasser og næringer, industri, entreprenørskap og innovasjon. Vårt økonomiske system må skattlegge arbeidsinntekt mindre og formue mer, og styrke omfordelingen ved generasjonsskifter. Fellesskapet må sikres eierskapet og inntektene av naturressursene våre og kontroll over den teknologiske utviklinga.

Markedet tar ikke hensyn til fordeling eller de viktigste verdiene i et godt samfunn. En uregulert markedsøkonomi skaper forskjeller, og gir noen få enorm makt på bekostning av alle oss andre. Arbeiderpartiet kan ikke akseptere at forskjellene øker, at flere vokser opp i fattigdom, og at matkøene vokser.

Fellesskapet må sikre alles mulighet til å eie egen bolig, det kan ikke overlates til markedet alene. De siste årenes boligpolitikk har skapt et system der spekulanter kan tjene seg rike på vanlige folks bekostning. Derfor vil Arbeiderpartiet sikre en boligpolitikk som gir alle mulighet til å bo godt, enten de eier eller leier.

- En god fellesskole gir like muligheter

Den norske fellesskolen er en viktig del av et samfunn som gir like muligheter og tar hele samfunnets ressurser i bruk til å skape en bedre framtid. Vi skal bygge en fellesskole som er så god at ingen trenger å se etter alternativer. Å sørge for at alle barn lærer godt på skolen, uavhengig av bakgrunn og funksjonsevne, er noe av det viktigste vi kan gjøre for et mer

rettferdig samfunn med mindre forskjeller. Arbeiderpartiet må bygge en fellesskole som utdanner hele mennesket, med både praktiske og teoretiske evner.

- Ta styringen over klima- og naturkrisen

Vår tids største utfordring er å hindre menneskeskapte klimaendringer fra å ødelegge natur, miljø og fellesskapet vårt. I Norge er det Arbeiderpartiet som har sikret forvaltningen av naturressursene på en måte som har tjent oss godt. Likevel er forbrenning av fossile energikilder en av de store truslene mot klimaet vårt. Omstilling og nye, grønne arbeidsplasser kan gi verdiskaping over hele landet. Derfor er det en hovedoppgave for Arbeiderpartiet å ta styringen over en grønn og rettferdig omstilling.

Vår tids største oppdrag er å fase ut utvinningen av petroleumsressurser og erstatte dem med fornybar energi. Naturens tåleevne må ligge til grunn for all utbygging og utvikling av samfunnet vårt. Vi må hindre forbruk og produksjon av varer og tjenester som ikke sikrer en bærekraftig utvikling, og alle mennesker må få mulighet til å ta klimavennlige valg på en rettferdig måte.

- Utvikle velferdsstaten

Fellesskapets viktigste sikkerhetsnett er en universell velferdsstat som gir trygghet for alle. Den må fortsatt være bygget på at vi alle bidrar etter evne, og får etter behov. Velferdsstaten vår er ingenting uten alle dem som hver dag jobber i den, og en sterkere velferdsstat for vår tid må bygge på tillit til fagkunnskapen som de ansatte sitter med.

Vårt mål er å erstatte rigide mål og overdreven kontroll med inkluderende og tillitsbasert styring, møte alle innbyggere med tillit, og bygge tilgjengelige og forståelige tjenester for alle. Arbeiderpartiet skal sikre at velferdstjenester i hovedsak drives av det offentlige, ikke privatisering for de som har råd til å betale for det. Skal velferdsstaten bli en skillelinjesak igjen, må Arbeiderpartiet tørre å gå til valg på nye velferdsreformer som utvikler og bygger velferdsstaten videre, som en tannhelsereform. Vi må sikre at fellesskapet får noe igjen når våre data brukes av privat og ideell næringsvirksomhet og forskning til utvikling av nye produkter, tjenester og kunnskaper. For Arbeiderpartiet er det avgjørende at alle skal med, og at det er fellesskapet som styrer utviklingen når teknologien endrer samfunnet, ikke omvendt.

- Styrke organisasjonsgraden og det organiserte arbeidslivet

Kollektiv organisering er veien til frihet, medbestemmelse og en rettmessig andel av verdiskapningen for alle arbeidstakere. Arbeiderpartiet skal og vil være den norske fagbevegelsens fremste stemme og redskap for å påvirke politiske beslutninger. Det fagligpolitiske samarbeidet skal forsterkes og fornyes som en bærebjelke i hvordan sosialdemokratiet utformer og gjennomfører politikk. Høy organisasjonsgrad og et organisert arbeidsliv er avgjørende for et samfunn med små forskjeller. At færre organiserer seg er en trussel mot dette.

Vi må aktivt bidra til at både unge i arbeidslivet, lærlinger og arbeidstakere som ikke kjenner til den nordiske modellen, får kunnskap om den tryggheten fagbevegelsen innebærer for arbeidstakere. Vi må videreutvikle trepartssamarbeidet og hindre metoder for å unngå reglene for det organiserte arbeidslivet.

Alle har rett til arbeid. I dag står alt for mange utenfor arbeidsmarkedet. Derfor må Arbeiderpartiet sikre at flere mennesker kommer seg inn i arbeidslivet ved å styrke innsatsen for tilrettelegging og inkludering. Samtidig har arbeiderbevegelsens mål alltid vært at menneskene ikke bare skal ha noe å leve av, men også noe å leve for. Et sterkt og levende kulturliv, en aktiv idrettsbevegelse og gode, sosiale fellesskap er viktige byggesteiner for et godt samfunn og et meningsfullt liv.

- **Bekjempe ekstremisme, radikalisering og diskriminering**

Radikalisering og ekstremisme kan få alvorlige konsekvenser for et helt samfunn. Terror, vold, hat og antidemokrati er tendenser som vokser over hele verden, og er sosialdemokratiets plikt å bekjempe. Både gjennom politiske forslag, og gjennom folkelig mobilisering. Vårt ansvar er å sørge for at ingen opplever rasisme eller diskriminering på arbeidsplassen sin, i møte med velferdsstaten, på skolen eller i samfunnet for øvrig.

Som en feministisk bevegelse, er det også Arbeiderpartiets plikt å nedkjempe kjønnsroller og strukturelle kjønnsforskjeller og bygge en inkluderende feminisme som motsetter seg alle former for diskriminering av kjønn, på tvers av ulike sosiale kategorier, som seksuell orientering, etnisitet, religiøs tilhørighet, alder, funksjonsevne og sosioøkonomisk status. Negativ sosial kontroll, æresvold, og vold mot kvinner i nære relasjoner må bekjempes. Arbeiderpartiet må hindre at enkeltmennesker radikaliseres og faller utenfor samfunnet. Vi må styrke kunnskapen om hva som fører til radikalisering, og alltid styrke den offentlige samtalen om demokrati og menneskerettigheter.

- **Forsvare internasjonal rett, institusjoner og samarbeid i en urolig verden**

Verden står overfor et veiskille mellom mer samarbeid eller økt isolasjon, mellom å bygge broer eller murer. Arbeiderbevegelsen er internasjonal, og sosialdemokratiets oppgave er å sikre en verdensorden bygget på folkeretten og menneskerettigheter. Vår solidaritet stopper ikke ved Norges grenser, men strekker seg ut til alle land i verden. Samtidig må vi sikre tryggheten og forsvarsevnen hjemme i eget land. Sverige og Finlands inntreden i NATO åpner nye muligheter til et forsterket forsvars- og sikkerhetssamarbeid i Norden og i Europa, som bidrag til vår felles forsvarsevne. En ny tid krever at også Norge forbereder seg på å styrke vår forsvarsevne og samarbeidet med våre allierte.

Skal sosialdemokratiet bidra til mer fred, frihet og demokrati i verden trengs det økt bistands- og utviklingsarbeid i samarbeid med andre land. Arbeiderpartiet skal være en pådriver for en sosialdemokratisk handelspolitikk som innlemmer menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter. Vi skal jobbe for en internasjonal skattepolitikk som sikrer fordeling, handel, klima og natur. Norge må være en prinsipiell forkjemper for folkeretten, uavhengig av hvilke land vi samarbeider med og hvilke land som bryter den. Vårt svar er mer samarbeid og økt innsats i internasjonale organer, spesielt for å bygge bro til land utenfor den vestlige verden. Norge har et ansvar for å ta imot flyktninger, bidra til nedrustning og mindre spenning mellom atomvåpenmaktene. Arbeiderbevegelsen i Norge må bruke sin internasjonale innflytelse sammen med søsterorganisasjoner i land der man ikke har frihet til å kritisere sittende regime.

- Bygge en sterkere arbeiderbevegelse

Arbeiderpartiet skal være Norges største og mest relevante parti. Helt siden begynnelsen har vårt parti vært et verktøy for å gi arbeiderklassen politisk innflytelse over samfunnet. Derfor må partiorganisasjonen vår hele tiden utvikles slik at alle medlemmer har makt og innflytelse over de politiske beslutningene som tas av tillits- og folkevalgte i partiet vårt.

Arbeiderpartiet skal vokse som medlemsdemokrati. Derfor trengs det en større, mer mangfoldig og inkluderende partiorganisasjon. Vårt viktigste arbeid fremover er å sikre rekrutteringen av flere unge medlemmer inn i arbeiderbevegelsen, og inkludere et større mangfold av befolkningen inn i vårt parti. Vi må styrke vervearbeidet i hele partiet, bygge flere allianser i lokalsamfunnene, styrke det fagligpolitiske samarbeidet og legge til rette for at mennesker i arbeidslivet kan delta i politikken. Medlemsmøter må invitere til deltagelse, engasjement og politisk påvirkning alle steder der Arbeiderpartiet er representert.